

מסורת הש"ס

(א) שנת קכ"א. [גיטין נה].
(ב) שנת קכ"א. א שס.
(ג) [מסכתא דמאי פ"ג].
(ד) [מסכתא דמאי פ"ג].
(ה) [מסכתא דמאי פ"ג].
(ו) [מסכתא דמאי פ"ג].
(ז) [מסכתא דמאי פ"ג].
(ח) [מסכתא דמאי פ"ג].
(ט) [מסכתא דמאי פ"ג].
(י) [מסכתא דמאי פ"ג].
(יא) [מסכתא דמאי פ"ג].
(יב) [מסכתא דמאי פ"ג].
(יג) [מסכתא דמאי פ"ג].
(יד) [מסכתא דמאי פ"ג].
(טו) [מסכתא דמאי פ"ג].
(טז) [מסכתא דמאי פ"ג].
(יז) [מסכתא דמאי פ"ג].
(יח) [מסכתא דמאי פ"ג].
(יט) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כ) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כא) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כב) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כג) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כד) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כה) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כו) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כז) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כח) [מסכתא דמאי פ"ג].
(כט) [מסכתא דמאי פ"ג].
(ל) [מסכתא דמאי פ"ג].

תורה אור השלם

1. כל הולך על ג' ד' וכל
הולך על ארבע עד כל
מרחק רגלים לכל
השרץ השרץ על הארץ
לא תאכלום כי ששך
הם: ויקרא יא מב
2. על בן אמתו לבני
ישראל כל ג' נפש מכם לא
תאכל דם וזהו הגר
התוקם לא יאכל דם:
ויקרא יז יב
3. ויאמר יי אל משה
אמר אל הכהנים בני
אהרן ואמרת אליהם
לנפש לא יטמא ב'עמיה:
ויקרא כא א

גליון הש"ס

גמ' וצריכי דאי אשמינן
שקצים. עי' במסכתא
דזה"ל בקרא דגני שנת
ועין וזמן להאידי גנלים
על קטנים. ועי' בתשובה
מלל מלש ס' ד':

הגהות הב"ח

(א) גמ' דלא ליספד להו
בדי': (ב) רש"י ד"ה
והאי' יומן לניל ומה'
בעושה וכו' דנשחל
הס' דאמ"כ מ"ה אין
זקוק לו והא' הכא
אוסר דלאורייתא:
(ג) ד"ה לא תאכלום וכו'
כשרים קרי ביה לא
תאכלום הס' ד':

מוסף רש"י

עובר כוכבים שבא
לכבות אין אומרים לו
כבה. רבנן גזרו על אמירה
לכבי משום שנות (שבת
קכ"א). ואל תכבה. אין
נזיר לנחות בידו אלא
ייתנו ויכבה (שם). שאין
שבותו. של נכר,
עליהם. דישאלו אינו
מזהיר על שבתו של נכר
שאין עבדו (שם). בעושה
על דעת אביו. זקן
שרע להמין שהכניזו וכן
נח לאביו ועושה שבטלו
(שם). עכ"ס אדעתא
דנפשיה עבד. ואפילו
יודע לו לישאלהו הוא
להלכת עמו (שם).
שיודע שלא יפסיד (שם).

דבר עלי ועליא. הנהג מניקות זכרים ונקבות: לטיילו הסם.
ישחקו שם. שנת היתה: כזה לי מפסת. דרך רה"ר בשנת: לנזום.
הליקה: בעושה על דעת אביו. שהמניק נופה בצאיו ורואה שנות
לו צדק ואביו עומד עליו דהוה כאלו הוא מנאיו לעשות אצל הק

מפתחות דרב יתכן לא הודיעו שנאכדו
שם ולא הכירו בדעתו שנות לו:
עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עבד.
אפילו בלא ידיעת ישראל העובד
כוכבים מתכוין להנאחו שידע שיטול
שכר: שאין מוסקנין. שאין מעושין:
אין זקוק לו. לטייל הימנו: והא"ר
יוחנן. לעיל בעושה על דעת אביו
כלל להפרישו אינו מנאיו היכא
דמניק עבד אדעתא דנפשיה (א):
פרומה טמאה. והא' הכא ליסורא
דלאורייתא הוא כדאמר בהערל (לעיל
עג): בשערין תאכלנו! לזה אתה אוכל
בטומאת עמו כדכתיב (ה) הטמא והטהור
ולא לאחר למעוטי תרומה דאסורה
בטומאת עממה: ואין חוששין. לומר
שהוא יונק שקן כלומר דבר המשוקן
ונאסר: חלל יאכלנו. בידיים דכרים
האסורים. מלכ בהמה טמאה אסור
נגדול מדלאורייתא דנפקא לן מגמל
גמל ד' פעמים צ"ק בדכורות (ד' י):
פסגה. שאם לא יונק ימות בלמא:
אומדנא. אם יכול להמתין עד מוצאי
שבת ויעשה בהיתר: חולב בידיו
חייב משום מפרק דבר מגידולו
היונק הוא מפרק ע"י שניו והיינו
כלאחי יד: שנת דאיסור סקילה.
יש במפרק בידיו גזרו רבנן ציונק
ואע"ג דמשנה הוא ואינה מלאכה מן
המורה אצל י"ט דכי עבד בידיים
ליכא אלא איסור לאו לא גזרו רבנן
ציונק: (לא תאכלום) לא תאכלום
כי שקן הס. קרא יתירה הוא דהא
כתיבי אזהרות הרבה בשכ"ס (א):
לא תאכל דם. קרא יתירה הוא דהא
כתיבי אזהרות הרבה גבי דם:
אמור אל כהנים בני אהרן ואמרת.
שתי אמירות הללו למה להזהיר
גדולים על הקטנים שלא יטמאו:

במשנה

חרש שנשא פרק ארבעה עשר יבמות

קיד.

אמר רבי יוחנן בדמאי הקי"ו. ה"מ למימר דאפילו לא הקילו
בדמאי כיון דאילו אלא מדרבנן שאני כדקאמר לעיל אלא
משום דהאי שניא משני בכמה דוכתי א"ר כיון שיש לחוש לפסק
טבל דהו דלאורייתא החמירו אי לאו טעמא דבדמאי הקילו:

אלא רבי יוחנן ספוקי מספקא
צ"ה. והא דקאמר הש"ס
בס"פ יואל דופן (נהד דף מו: ושם)
אליבא דר' יוחנן דאמר מופלא סמוך
לאיש דלאורייתא וקטן האוכל נבלות
אין צ"ד מנאיו להפרישו על צריכתא
דמוציא ליה הסם הוה מצי למימר
וליעטמיה והא ר' יוחנן ספוקי מספקא
ליה הכא אלא דללאו הכי שפיר
קאמר הסם ה"ר אלמנן:
וקסבר דהו מפרק בלאחר יד.

וא"ת ואפילו לא הו
כלאחר יד נמי דהא אין דישה אלא
בגידולי קרקע כדאמר בפרק כלל
גדול (שבת דף עה. ושם) גבי פולע
חלוץ וכו"ת אע"ג דחלוץ לא חשיב
גידולי קרקע בהמה חשיבא גידולי
קרקע כדאמר' בריש פ' כלל מדרבנן
(עירובין ד' ס: ד) דממעט דגיס מדכתי'
צק ואלן מה הפרט מפורש גידולי
קרקע כו' זה אין לומר דנהי דחשיב
בהמה גידולי קרקע מ"מ כיון דגמרי'
מסממנין צעין ממש שיהא גלל מן
הקרקע כמו סממנין דלגבי גדולי
קרקע ממש לא חשיב בהמה גדולי
קרקע כדמוכח בהשוכר את הפועלים
(צ"מ דף פט. ושם) דמניל דיש מה דיש
מיוחד כו' יאל החולב והמגנן והמחנץ
שאינם גידולי קרקע ואין פועל אוכל
בו אלמנא גבי דבר הגדל ממש מן
הארץ לא חשיבא בהמה גידולי קרקע
וכן משמע צפ"ק דקידושין (דף י"א).
גבי גזר ויקצ וי"ל דליטריק טעמא
דהא דמפרק כלאחר יד הוא משום
ר' יהודה דסבר יש דישה של גידולי
קרקע דמחייב צפולע חלוץ נמי משום
דש ור"ת מפרש דמפרק חייב משום
ממחך שמחליק העור ומאצות מלאכות
הוא וקשה לר"י מדאמר צפ' חצית
(שבת דף קמז. ושם) חולב אדם עו
למוך הקדירה אצל לא למוך הקערה
ולפ"י הקונטרס ניחא דטעמא משום
דכשחולב למוך הקדירה הו משקה
הצא לאוכל ואוכל הוא ואין זה צורך
אצל לא למוך הקערה דצורך משקה
מאוכל ודומה לדש שצורך אוכל ממוך
פסולת אצל לפירוש ר"ת צין כך
וצין כך ליחייב משום ממחך (א):

שבת דאיסור סקילה גזרו רבנן
בו'. קשה דאמר' בפרק
אע"פ (כתובות ד' ס: ג) גזר יונק חלב
למימר דהתם במסוכן דאם כן אפילו
לער רעב דאמר בפרק שלשי דשצעות
(ד' ס: ושם) נשבע על הככר ומסתכן עליה מהו וקשה לר"י דאם כן מאי קאמר הכא
אי דאיכא סכנה אפילו בשנת מותר והא אפילו בחולים בעלמא מותר כיון שאין בהן מלאכה גמורה ולרבי נראה דאין זו קושיא דהא
אכתי לא פירש הש"ס דמפרק כלאחר יד הוא וקאמר דאפילו מלאכה גמורה מן המורה יש לו לדחות להיות מותר כיון דאיכא סכנה
ור"י תירץ דהך דהכא פליגא וכן משמע התם (כתובות דף ס: ד) דאמר הלכה כר' מרינוס מכלל דאיכא דפליגי עליה ואיכא דמפרש דהכא
צ"ע של בהמה חייבי שמתקשה לה רוב חלב צדדיה וקשה לר"י דלמה היו יונקים והלא היו יכולין לחלוץ למוך הקדירה ומיהו לפירוש
ר"ת לא קשה דמסתמא כיון שהיו רעבים לא היה להם שום מאכל בקדירה:

עין משפט
גר מצוה

ל א מ"י פ"ב מהל' שנת
הלכה ז ופ"ד שם
הלכה יא ופ"ו מהל'
מאכלות אסורות הל' כ
ופ"ג מהל' אכל הל' יב
סמג עשין רמג ולאין קמח
טוש"ע א"ח ס' שמג
וטוש"ע י"ד סימן שעג
סעף א':
ל א מ"י פ"ד מהל'
שנת הל' יא וע"ש
במ"מ ובכ"מ:
ל ב ג ד מ"י שם פ"ב
סמג עשין רמג ולאין קמח
טוש"ע א"ח סימן שלד
סעף כה:
ל ג ה מ"י פ"ו מהל'
מאכלות אסורות הל'
ק טוש"ע א"ח ס' שמג:
לד ו ז מ"י פ"ג מהל'
אכל הלכה יב טוש"ע
י"ד סימן שעג סעף א'
ובהג"ה:

תוס' חר מקבא

מסקנא דשעת' דבקטן
אוכל נבלות דבאסורא
רבנן פשיטא דאין ב"ד
מצווין עליו להפרישו
ובאסורא דרבנן נמי
פשיטא דאין אומרי'
לחנות עשה דבר זה. וכי
פליג באסורא דאוריית'
ומסתברא דאין ב"ד
מצווין עליו להפרישו
דמעשה דרב יצחק בר
ביסנא איכסור ליה
מפתחות בי מדרשא
ברה"י אתא לקמיה דרבי
וטליא וליטיילו התם דאי
קסבר קטן אוכל נבלות אין
בי"ד מצווין להפרישו
ואקשי' עלה מהא דתנן
קטן שבא לכבות אין
שומעין לו מפני שביתתו
עליו. ופרקי ר' יוחנן
בקטן הוועה ע"ד אביו
אבל (קטן) כביר על דעתיה
עבדי: